

Guia docent de l'assignatura "Pràcticum I"**2011/2012**

Codi: 102925

Crèdits ECTS: 2

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	960 Graduat en Medicina	OB	1	1

Contacte

Nom : Jorge Molero Mesa

Email : Jorge.Molero@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Coneixements elementals sobre biologia i funcionament del cos humà adquirits a l'ensenyament de nivell secundari.

Objectius i contextualització

L'assignatura es cursa al primer semestre del primer curs del Grau de Medicina i forma part del grup de les assignatures de caràcter obligatori.

En la perspectiva educativa, la realització del "Practicum I" pretén ser una oportunitat perquè l'estudiant que inicia el Grau de medicina pugui endinsar-se al sistema sociosanitari des de la seva base: l'atenció primària. L'estudiant accedeix per la mateixa porta d'entrada a través de la qual accedeixen els pacients i els seus familiars i els altres usuaris. El "Practicum I" s'inscriu en el paradigma de l'aprenentatge des de l'acció, és a dir, des de la pràctica que dia a dia protagonitzen els professionals del sistema sanitari i pretén situar-se tant en la perspectiva d' "aprendre a aprendre" i de la promoció global de salut. Així mateix, postula la necessitat que l'alumnat contacti de forma precoç amb el seu primer nivell d'atenció i porta del sistema sanitari. En conseqüència, l'assignatura proporcionarà oportunitats perquè els alumnes puguin adquirir coneixements i desenvolupar habilitats i actituds relacionades amb els contextos propis de l'atenció bàsica de salut i de la pràctica de la professió mèdica en la comunitat a la que serviran.

Els objectius i continguts d'aquesta assignatura es complementen amb els de les assignatures "Introducció a les Ciències de la Salut" i "Aprentatge Integrat en Medicina (AIM)".

Competències i resultats d'aprenentatge**2152:E04 - Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip**

2152:E04.09 - Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els perfils i les funcions que tenen i les relacions entre ells.

2152:E04.10 - Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.

2152:E04.12 - Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut i malaltia.

2152:E11 - Demostrar que coneix les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut

2152:E11.07 - Identificar el paper de latència primària en el sistema sanitari.

2152:E11.08 - Identificar l'estructura, l'organització i els recursos de latència primària i els diferents components de IEAP.

2152:E34 - Reconèixer el rol de la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica

2152:E34.08 - Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc d'incertesa

2152:E34.09 - Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals

2152:E34.10 - Qüestionar un model simple per explicar l'estat de salut/malaltia de les persones

2152:T01 - Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.

2152:T01.00 - Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.

2152:T04 - Tenir capacitat de treballar en un context internacional.

2152:T04.00 - Tenir capacitat de treballar en un context internacional.

2152:T08 - Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.

2152:T08.00 - Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.

2152:T10 - Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

2152:T10.00 - Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

Introducció al aprenentatge des de la acció i de la pròpia experiència

El Portfoli Reflexiu i el Manual del Practicum I

El contacte precoç amb el sistema sanitari amb l'atenció de salut, a partir de l'Atenció Primària de Salut

El sistema sanitari i les relacions dels Centres amb la resta dels serveis sanitaris i socials

Les funcions i perfils professionals en el CAP

L'atenció primària en el sistema sanitari d'Espanya

L'atenció a l'individu, la família i la comunitat

L'eficàcia de l'atenció de salut en els CAP

Aspectes ètics de la relació dels metge-pacient

Blocs distributius

A. El Practicum I: Aprendre de la pròpia experiència

B. El Portfoli Reflexiu al procés d'aprenentatge i l'avaluació del alumnat

C. El contacte precoç amb el sistema sanitari a partir de l'Atenció Primària de salut.

D. Interacció del ciutadà amb el primer nivell assistencial i la resta del sistema sanitari

E. Atenció a l'individu com a entitat pròpia i dins les seves agrupacions principals: família i comunitat

F. Relació metge-pacient i les implicacions emocionals del metge i del pacient davant problemes greus

Metodologia**ACTIVITATS D'APRENTATGE**

Tipus d'activitat	Activitat	Data i Títol	Recursos materials	Resultats d'aprenentatge
Supervisades	Tutoria programada a Bellaterra (1 hora)	Dia 1. Introducció al <i>Practicum I</i> .	Power Point	CT1.1: Assumir l'autoaprenentatge a partir de la pròpia experiència CT1.2. Valorar les avantatges del contacte precoç amb el sistema sanitari a partir de l'Atenció Primària de salut CT1.3. Analitzar el rol del portfoli reflexiu en el procés d'autoaprenentatge i en l'avaluació dels competències transversals
			Manual del <i>Practicum I</i>	
			Portfoli Reflexiu 1 Aula per grup de 110 estudiants	
Tutoria programada a Bellaterra (2 hores)	Dia 3. Seguiment de la primera visita al CAP	Power Point	Manual del <i>Practicum I</i>	
			Portfoli Reflexiu	
			1 Aula de 50 estudiants	
Tutoria programada a Bellaterra (2 hores)	Dia 6. Seguiment de la segona visita al CAP	Power Point	Manual del <i>Practicum I</i>	
			Portfoli Reflexiu	

		1 Aula de 50 estudiants	
Tutoria programada a Bellaterra (2 hores)	Dia 10. Seguiment de la tercera visita al CAP	Power Point Manual del <i>Practicum I</i> Portfoli Reflexiu	
		1 Aula de 50 estudiants	
Subtotal: 7 hores			
Seminaris programats a Bellaterra (3,3 hores)	Dia 4. Interacció del ciutadà amb el primer nivell assistencial i la resta del sistema sanitari	Power Point Manual del <i>Practicum I</i> Portfoli Reflexiu	CE4.9. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els seus perfils, funcions i relacions entre ells. CE4.10. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.
		1 Aula per grup de 35 estudiants	CE11.7. Identificar el paper de l'atenció primària en el sistema sanitari. CE11.8. Identificar l'estructura, organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components del equip d'atenció primària (EAP).
Seminaris programats a Bellaterra (3,3 hores)	Dia 7. Atenció a l'individu com a entitat	Power Point	CE4.0. Facilitar la consideració de la persona com a un ésser

	pròpia i dins les seves agrupacions principals: família i comunitat	Manual del <i>Practicum I</i> Portfoli Reflexiu 1 Aula per grup de 35 estudiants	multidimensional, en el qual la interrelació de factors biològics, psicològics, socials i ecològics condicionen i modifiquen els estats de salut i malaltia, així com les seves manifestacions. CE4.0.1. Fer conscient de l'estreta dependència existent entre les condicions de vida i la distribució social dels estats de salut i malaltia de la població. CE4.e. Identificar els trets fonamentals de les diferents cultures i religions dels ciutadans que resideixen al territori i que precisen atenció sanitària.
Seminaris programats a Bellaterra (3,3 hores)	Dia 8. Relació metge-pacient i les implicacions emocionals del metge i del pacient davant problemes greus	Power Point Manual del <i>Practicum I</i> Portfoli Reflexiu 1 Aula per grup de 35 estudiants	CE4.12.1 Justificar el paper del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep en els CAP. CE4.12. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut-malaltia CE34.8. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc de incertesa . CE34.8.1. Identificar les implicacions psicològiques sobre el professional durant el procés de prendre decisions a la pràctica mèdica
Subtotal: 10 hores			
Visita	Dia 2. El contacte	Recurs propis	CE1.0.1 Reconèixer el paper de

<p>programada a CAP (6 hores)</p>	<p>precoç amb el sistema sanitari amb l'atenció de salut. Inici del ABP.</p>	<p>dels CAP assignats.</p>	<p>confiança que representa el paper del metge de família per els pacients en el primer nivell assistencial.</p>
		<p>Manual del <i>Practicum I</i></p>	<p>CE1.0.2 Identificar el paper del metge de família com a defensor del pacient dins del sistema sanitari.</p>
		<p>Portfoli Reflexiu</p>	<p>CE2.6.1 Identificar l'existència dels principis ètics bàsics en la relació metge-pacient.</p>
			<p>CE3.4.1. Identificar el paper de les implicacions ètiques en el conjunt d'activitat dels professionals sanitaris en principis ètics com l'equitat i accessibilitat a les prestacions sociosanitàries dels ciutadans en el primer nivell assistencial</p>
			<p>CE4.0. Facilitar la consideració de la persona com a un ésser multidimensional, en el qual la interrelació de factors biològics, psicològics, socials i ecològics condicionen i modifiquen els estats de salut i malaltia, així com les seves manifestacions.</p>
			<p>CE4.01. Fer conscient de l'estreta dependència existent entre les condicions de vida i la distribució social dels estats de salut i malaltia de la població.</p>
			<p>CE4.10.1 Valorar el motius de consulta i les motivacions de l'itinerari terapèutic del pacient.</p>
			<p>CE4.10.2 Justificar el paper del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep en els CAP.</p>

CE4.12.2 Identificar les situacions en que els professionals promouen l'auto cura responsable i la participació en el propi procés de l'evitació de situacions i factors de risc d'emmalaltir.

CE4.12.3. Identificar les deferents formes d'entendre la responsabilitat sobre la pròpia salut dels ciutadans.

CE4.9. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els seus perfils, funcions i relacions entre ells.

CE4.10. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.

CE4.12. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut-malaltia

CE9.0. Identificar el paper real de l'atenció primària en la basant preventiva curativa i rehabilitadora de la malaltia a nivell individual, familiar i comunitari.

CE10.0. Identificar els diferent professionals que interactuen en els CAP per l'atenció sociosanitaria dels usuaris del sistemasanitari.

CE11.7.1. Establir un contacte precoç amb el sistema sanitari i amb l'atenció de salut, a partir de l'Atenció Primària de Salut

CE11.7. Identificar el paper de l'atenció primària en el sistema sanitari.

CE11.8. Identificar l'estructura, organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components del equip d'atenció primària (EAP).

CE13.0. Identificar la importància de l'equitat en l'atenció a les persones amb problemes de salut.

CE14.0. Reconèixer l'important paper del metge en la gestió i consum dels recursos sanitaris

CE34.8. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc de incertesa .

CE34.9. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals.

CE34.10. Qüestionar un model simple per a explicar l'estat de salut/malaltia de les persones.

Visita programada a CAP

(6 hores)

Dia 5. Desenvolupament del ABP

Recurs propis dels CAP assignats.

Manual del *Practicum I*

Portfoli Reflexiu

CE1.0.1 Reconèixer el paper de confiança que representa el paper del metge de família per els pacients en el primer nivell assistencial.

CE1.0.2 Identificar el paper del metge de família com a defensor del pacient dins del sistema sanitari.

CE2.6.1 Identificar l'existència dels principis ètics bàsics en la relació metge-pacient.

CE3.4.1. Identificar el paper de les implicacions ètiques en el conjunt d'activitat dels professionals sanitaris en principis ètics com l'equitat i accessibilitat a les prestacions socio sanitàries dels ciutadans en el primer nivell assistencial

CE4.0. Facilitar la consideració de la persona com a un ésser multidimensional, en el qual la interrelació de factors biològics, psicològics, socials i ecològics condicionen i modifiquen els estats de salut i malaltia, així com les seves manifestacions.

CE4.01. Fer conscient de l'estreta dependència existent entre les condicions de vida i la distribució social dels estats de salut i malaltia de la població.

CE4.10.1 Valorar el motius de consulta i les motivacions de l'itinerari terapèutic del pacient.

CE4.10.2 Justificar el paper del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep en els CAP.

CE4.12.2 Identificar les situacions en que els professionals promouen l'auto cura responsable i la participació en el propi procés de l'evitació de situacions i factors de risc d'emmalaltir.

CE4.12.3 Identificar les deferents formes d'entendre la

responsabilitat sobre la pròpia salut dels ciutadans.

CE4.9. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els seus perfils, funcions i relacions entre ells.

CE4.10. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.

CE4.12. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut-malaltia

CE9.0. Identificar el paper real de l'atenció primària en la basant preventiva curativa i rehabilitadora de la malaltia a nivell individual, familiar i comunitari.

CE10.0. Identificar els diferent professionals que interactuen en els CAP per l'atenció sociosanitaria dels usuaris del sistema sanitari.

CE11.7.1.. Establir un contacte precoç amb el sistema sanitari amb l'atenció de salut, a partir de l'Atenció Primària de Salut

CE11.7. Identificar el paper de l'atenció primària en el sistema sanitari.

CE11.8. Identificar l'estructura, organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components del equip d'atenció primària (EAP).

CE13.0. Identificar la importància de l'equitat en l'atenció a les persones amb problemes de salut.

CE14.0. Reconèixer l'important paper del metge en la gestió i consum dels recursos sanitaris

CE34.8. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc de incertesa .

CE34.9. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals.

CE34.10. Qüestionar un model simple per a explicar l'estat de salut/malaltia de les persones.

Visita programada a CAP

(6 hores)

Dia 9. Conclusions del ABP

Recurs propis dels CAP assignats.

Manual del *Practicum I*

Portfoli Reflexiu

CE1.0.1 Reconèixer el paper de confiança que representa el paper del metge de família per els pacients en el primer nivell assistencial.

CE1.0.2 Identificar el paper del metge de família com a defensor del pacient dins del sistema sanitari.

CE2.6.1. Identificar l'existència dels principis ètics bàsics en la relació metge-pacient.

CE3.4.1 Identificar el paper de les implicacions ètiques en el conjunt d'activitat dels professionals sanitaris en principis ètics com l'equitat i

accessibilitat a les prestacions
socio sanitàries dels ciutadans en
el primer nivell assistencial

CE4.0. Facilitar la consideració
de la persona com a un ésser
multidimensional, en el qual la
interrelació de factors biològics,
psicològics, socials i ecològics
condicionen i modifiquen els
estats de salut i malaltia, així
com les seves manifestacions.

CE4.01. Fer conscient de
l'estreta dependència existent
entre les condicions de vida i la
distribució social dels estats de
salut i malaltia de la població.

CE4.10.1. Valorar el motiu de
consulta i les motivacions de
l'itinerari terapèutic del pacient.

CE4.10.2 Justificar el paper del
pacient en la presa de decisions
respecte a la seva salut i
respecte a l'assistència mèdica
que rep en els CAP.

CE4.12.2 Identificar les
situacions en que els
professionals promouen l'auto
cura responsable i la participació
en el propi procés de l'evitació de
situacions i factors de risc
d'emmalaltir.

CE4.12.3. Identificar les
deferents formes d'entendre la
responsabilitat sobre la pròpia
salut dels ciutadans.

CE4.9. Identificar els diferents
professionals de l'equip
assistencial, així com els seus
perfils, funcions i relacions entre
ells.

CE4.10. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.

CE4.12. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut-malaltia

CE9.0. Identificar el paper real de l'atenció primària en la basantpreventiva curativa i rehabilitadora de la malaltia a nivell individual, familiar i comunitari.

CE10.0. Identificar els diferent professionals que interactuen en els CAP per l'atenció sociosanitaria dels usuaris del sistema sanitari.

CE11.0. Establir un contacte precoç amb el sistema sanitari i amb l'atenció de salut, a partir de l'Atenció Primària de Salut

CE11.7.1. Identificar el paper de l'atenció primària en el sistema sanitari.

CE11.8. Identificar l'estructura, organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components del equip d'atenció primària (EAP).

CE13.0. Identificar la importància de l'equitat en l'atenció a les persones amb problemes de salut.

CE14.0. Reconèixer l'important paper del metge en la gestió i consum dels recursos sanitaris

	<p>CE34.8. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc de incertesa .</p> <p>CE34.9. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals.</p> <p>CE34.10. Qüestionar un model simple per a explicar l'estat de salut/malaltia de les persones.</p>
<hr/> <p>Subtotal: 18 hores</p>	

ACTIVITATS AUTÒNOMES

<p>Cerca d'informació</p>	<p>CT10.1 Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional</p> <p>Cercar informació adequada per a la consecució dels resultats d'aprenentatge proposats</p>
<p>Subtotal Cerca d'informació: 3,5 hores</p>	
<p>Reunions grupals</p>	<p>CT1.1 Assumir l'autoaprenentatge a partir de la pròpia experiència</p> <p>CT10.2. Organitzar la informació de les dades per al seu posterior anàlisi i complementació del portfoli reflexiu</p> <p>CT1.2 Avaluar els resultats d'aprenentatge aconseguits per a cada competència específica</p>
<p>Subtotal Reunions grupals: 4 hores</p>	
<p>Lectura comprensiva</p>	<p>CT1.1.1 Adquirir informació adequada per a la consecució dels resultats d'aprenentatge proposats</p>

CT1.1.2 Establir relacions entre els continguts de lectura i els coneixements previs

Subtotal Lectura comprensiva: 5 hores

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Dia 11	Portfoli Reflexiu	Secretaria Unitat d'Història de la Medicina	Impressió en paper	Recollir, organitzar i presentar les evidències del procés d'autoaprenentatge i de la avaluació formativa que inclou l'anàlisi i la reflexió sobre l'actuació realitzada.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Seminaris programats	10	0,4	2152:E04.09 , 2152:E04.12 , 2152:E11.08 , 2152:E34.09 , 2152:T01.00 , 2152:T10.00 , 2152:E34.10 , 2152:E34.08 , 2152:E11.07 , 2152:E04.10
Tutorias programades	7	0,28	2152:T01.00
Visites a CAP programades	18	0,72	2152:E04.09 , 2152:E34.08 , 2152:E34.10 , 2152:T04.00 , 2152:T10.00 , 2152:T08.00 , 2152:T01.00 , 2152:E34.09 , 2152:E11.08 , 2152:E04.10 , 2152:E04.12 , 2152:E11.07
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació	3,5	0,14	2152:T10.00
Lectura comprensiva	5	0,2	2152:T01.00
Reunions grupals	4	0,16	2152:T01.00 , 2152:T10.00

Avaluació

La avaluació del Practicum I consta de dos apartats diferenciats. En primer lloc, en la tercera visita al CAP, tot el procés d'aprenentatge, incloent-hi les activitats de l'estudiant i el paper facilitador del tutor, serà objecte d'avaluació qualitativa en grup. El Portfoli Reflexiu, amb les anotacions de les experiències viscudes durant les visites i les reflexions suscitades, serà el instrument principal per fer palès el grau d'assoliment dels objectius del Practicum I corresponents a esta activitat de aprenentatge. El resultat de aquesta avaluació serà SATISFACTÒRIA o NO SATISFACTÒRIA, constituint un requisit necessari sense el qual no es podrà aprovar l'assignatura.

En segon lloc, haurà un examen de preguntes amb respostes múltiples relacionades amb els objectius contemplats en les tutories programades i es puntuarà de 0 a 10. Aquesta nota tant sols serà efectiva si prèviament l'estudiant ha estat avaluat de forma satisfactòria por part dels professors associats i col·laboradors docents dels CAP i reflectits adequadament en el lloc reservat en el Portfoli reflexiu.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació qualitativa del Portfoli Reflexiu (Apte/No apte)	0	1,5	0,06	2152:E04.09 , 2152:E04.10 , 2152:E04.12 , 2152:E11.08 , 2152:E34.09 , 2152:T01.00 , 2152:T08.00 , 2152:T10.00 , 2152:T04.00 , 2152:E34.10 , 2152:E34.08 , 2152:E11.07
Prova objectiva de resposta múltiple	100	1	0,04	2152:E04.09 , 2152:E34.08 , 2152:E34.10 , 2152:T01.00 , 2152:E34.09 , 2152:E11.08 , 2152:E04.10 , 2152:E04.12 , 2152:E11.07

Bibliografia

Bibliografia específica

Littlewood S, Ypinazar V, Margolis SA, Scherpbier A, Spencer J, Dornan T. Early practical experience and the social responsiveness of clinical education: systematic review. *BMJ*. 2005;331:387-91.

Martín Zurro A, Cano Pérez JF. Atención Primaria. Concepto, Organización y Práctica Clínica. 6ª ed. Madrid: Elsevier; 2008.

Bibliografia de consulta

Starfield B. Atención Primaria. Equilibrio entre necesidades de salud, servicios y tecnología. Barcelona: Masson; 2001.

Borrell i Carrió F. Entrevista clínica. Manual de estrategias prácticas. Barcelona: semFYC; 2004.

Tizón García JL. Componentes psicológicos de la práctica médica. Una perspectiva desde la atención primaria. Barcelona: Doyma; 1998.

Gómez Sancho M. ¿Cómo dar malas noticias en medicina?. 2ª ed. Madrid: Aula Médica; 1998.

McDaniel S, Campbell TL, Seaburn DB. Orientación familiar en atención primaria: manual para médicos de familia y otros profesionales de la salud. Barcelona: Springer Verlag Ibérica; 1998.

Recursos d'Internet

Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària - <http://www.camfic.org>

Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria - <http://www.semfyces>

Cerca el teu CAP - http://www.gencat.cat/ics/usuarios/centres_serveis.htm